

СЕНТЕРУ ЯЛАВЭ

1944 сулхи майн 5-мөшөнчөпө тухать

Муркаш район хаҗачё

47 (7364) №

Шамат кун, 2006 сулхи июнён (су) 3-мөшё

Хакё ирёлкё

Информаци технологийёсен халашан ёҗлемелле

Чаваш Республикн Президентён Администрацийён Ертүси Энвер Аблякимов кёҗнерни кун административла реформана пурнаҗа кёртес телёше ёҗлекен комиссин черетлө ларавне ирттернө.

Унта "Чаваш Республикн Министрсен Кабинечён ёҗё-хёлён төп сул-йёрёсемпе катартавёсем тарах хатёрлекен пёрлехи докладан методика рекомандацийёсем тата бюджета планланкан субъектсөн ёҗё-хёлёпе төп сул-йёрёсемпе катартавёсем пири доклад хатёрлессе җинчен" Патшаләхпа муниципалитет влаҗёсен ёҗ тавакан органёсене пырса тивекен сәмәлләхсемпе функцисене республикн пёрлехи реестрне хатёрлемелли йёрке җинчен" анлантарусемпе Чаваш Республикн экономика аталанавёпе суту-илү министрөн сүмё Любовь Петрова тухса каласна.

Чаваш Республикн сыханула информатизаци Патшаләх комитечён председателё Александр Сидоренко "Патшаләх влаҗён Федераци тата республика органёсемпе ыраңти хай тытамләх органёсен хушшинчи сыханавә лайәхлатмалли процедурасем, информация тытамёсем тата управлени хатёрёсем җинчен" темәпа доклад тунә. Вәл электронла административла регламентсем тавас енөпе пыракан ёҗсем җинчен пёлтернө. Вёсен төп теллөвёсем җапарак:

- влаҗ органён ёҗ-хёлне информация телёшёнчен уҗҗан катарта парасси;
- патшаләх шайлашавён тухәҗләхөпе бюджет управленийён пахаләхне үстересси;
- патшаләх паракан сәмәлләхсен пахаләхне үстересси;
- патшаләх җулаҗийёсен квалификацияне үстересси;
- обществәшән патшаләхән управлени тытамне тытса тәрасләх хакне җапарасси;
- влаҗән төрлө органён ёҗсен хушшәхне үстересси тата җак теллөвө информация тытамёсен тухшшинчи пуләма җирөплөтөссө.

Энвер Аблякимов сакна паләртнә: патшаләх органёпе ыраңти хай тытамләх органёсем паракан төрлө сәмәлләхпа функцисөн тулли переченьне кёске вәхәтрах туса хатёрлемелле. Вәл пур организацисемпе граждәнсемшён те паллә пулмалла.

ЧР ПА пресс-служби.

Ачасене хутёлемелли пётём тёнчери куна халалласа

Ачасем - пирён пуласләх

Июнён 1-мөшине, Ачасене хутёлемелли пётём тёнчери куна халалласа саванәҗла уяв иртрө. Унта районти шул сүлле җитмен ача-пәча учреждениёсене сүрекенсем хутшәнчө.

Уява хутшәнакансене район пусләхё Ю.А. Иванов, Муркаш ял тәрахён пусләхё Н.И. Никитин, социаллә хутлөх пайён ертүҗин сүмё А.Н. Кузьмин т. Ыт. сәламларөҗ.

Сән үкерчөкөре: уявра.

В. ШАПОШНИКОВ.

Автор сән үкерчөкө.

Парти пурнаҗё

К. Косачев: Чаваш Республикн - шанчәклә, ответлә партнер

Майн 31-мөшөнче Шупашкарта Чаваш вёрентү институтёне "Чаваш Республикнче "Пёрлехи Раҗсей" партийён идеологи ёҗне йёркелессе тата агитацие пропаганда ёҗён модельне реализацилессе" темәпа семинар иртрө. Парти Федераллә совөчөн Президиумён членё, Патшаләх Думин чикё тулашёнчи ёҗсен Комитечён ертүҗи Константин Косачев, ёҗ тата социаллә политика Комитечён членё Фаида Гайнуллина пресс-конференци ирттерчөҗ.

К. Косачев сёршыври регионсенчен уйрама Чаваш Республикн РФ Президентё Федераллә Пухәва янә Сүрүра катарта пек тухәҗлә тата малашләхә пәхса ёҗлесе пынине паләртрө: мөлтисен йышёнче ялан Чаваш Республикн асәнаҗсө, республика - шанчәклә тата ответлә партнер. "Шупашкар - Мускав" сыхану икё майла тә аңәслә ёҗлет, терө парламентарий. Чаваш Республикн влаҗән федераллә органёсенче те, Патшаләх Думинчи "Пёрлехи Раҗсей" фракцире те пулшупа аңлану тулө.

К. Косачев ЧР Патшаләх Канашёнчи "Пёрлехи Раҗсей" партийён членёсенчен йёркеленё депутатсен ушакнөпе килөштересе ёҗлене те паләртрө: Республикәри Патшаләх Канашне җитес суйлавра парти регионти уйрама членёсем ытларах суйлансан (вәл кун пири иккөленмест) икё енлө сыхану тата активләрах ёҗлемелле, терө К. Косачев.

А. ИВАНОВ.

Раҗсейре

Сөнө правиләсем пурнаҗса кёрөҗсө

Султаләк вёҗленнө төле автомобилсөем валли экзаменсөем йышәнмәлли сөнө методикәна ёҗе кёртме паләртнә. җакә вәл кәҗалхи январён 1-мөшөнчөн тытанса Сул-йөр правиләсен улшәнүсөем кёртнөпе сыхәннә. Сәмахран, сынсем пурәнакан ыраңсенче умри фарәна сүтмасәр сүреме юрамәнни пири те ста- тья пур.

Сөнө сул-йөр знакөсем пур. Сүсем вөсем «Искусствәллә майпа тунә түремсөрлөх», «Пляж е бассейн», «Капланчәк» тата уйрама территориясене пырса тивекен зона знакөсем. Паллә ёнтө, җак сөнөлөхсөем экзамен билечөсенче те пур. Сур сул панә вөсе- не пурнаҗса кёртме. Халө вара пулас водитель кандидәчөсем пра- ва валли экзаменсене сөнө билетсемпе тытөҗ.

Паллә ёнтө, ку пурин те пулаймө. Раҗсей Шалти ёҗсен мини- стерствин сул-йөр хәрушәрләхө енөпе тивөҗтерессөпе ёҗле- кен департаментенче пёлтернө тәраҗ, сөнөлөхө халлөхө пур подразделенисенче те хатёрленсе җитөймен-ха. Вөсенчен ытла- рахәҗшөнче теори экзаменне компьютерпа тытасөҗ, сөнө про- грамма ыраңсәтарасси вара вәхәтпа тата уқса-тенкөпе сыхән- нә.

Сөнө билетсенче үкерчөкөсемпе ыйтусөем улшәннә. Анчәх та кусем пёлтерөшлөх мар. Султаләк вөҗленнө сөре экзаменсөем тытмәлли сөнө методикәна ёҗе кёртме паләртнә. Кәләпәр, теори ыйтәвөсене хуравланә чухне кандидат пөр хуравне төрөс мар хуравларө пулсан (кун пекки те пулат, кнопкәна төрөс мар пус- нә пулсан), компьютер аңа татах тепөр хушма 5 йөту җине ху- равлама ыйтәт. Вөсене төрөс хуравласан экзаменсене тепөр хут пама тивмө. Сук пулсан вара татах вөренме лекет.

ПАЯНХИ НОМЕРТЕ

- 2 стр. - «Екрем» - Мускавра.
- 3-4 стр. - Пай сөресөн хуҗисен пёлтерөвөсем (зака җушөпе пичетленет).
- 5 стр. - Телепрограмма.
- 6 стр. - Раҗсее вәхәтләхә килсен.

Ыраңсенчи Ака туйсөем - ёҗ аңәсләхөн паллисөем

“Мөн пурнаҗслани ёҗ чикки ан пултәр!”,-

пөр-пөрне чөнсе саванәҗлән шәкәл- татрөҗ Ака туй кёрөкине пухәннә ёҗсен- сем. Хөрү ёҗре ёшеннөскөрсөем паян тулли кёрөкере кәмәлөнне ирөке яма пул- тарсөҗ ёнтө...

"Юнга" агрофирма" чикөллө явапләхлә обществәран 650 гектар арендәна илсө ёҗе күлөннө индивидуаллә предпряти (хуҗи - Александр Валерьевич Матвеев) арендә- на илнө тракторсемпөх икө эрнере сурхи ака-суха ёҗсөсене вөслөрө. Мөн никөсене хуҗөҗ-ха җармәҗкәссөемпе Юнәҗсөем асаннә сөр лаптәкө җинчө?

- Юнәҗ тәраҗхөнче пөррөмөш кун мар ёҗленөрен кунти ял хуҗаләхө төпсөр авә- ралла суләнни мана пөрре мар шухәшлат- тарнә. Савәнпа индивидуаллә предпряти йёркелесе ёҗлесе пәхәс шухәш суралчө. 650 гектар сөре тата техникапа җармәҗ- кәссөем сисна фермине арендәна илсө шухәшланә ёмөтсене пурнаҗса кёртме пу- ларамәр. Иртнө кёркуннөх 90 гектар җинчө көрхи культураҗсөем ака хәварса пуламәш утам турамәр. Аңа малалла тәсса кәҗалхи сур акире 211 гектар урпа, 204 гектар тула, 42 гектар пәрсә, пөр гектара майла хәяр тата 2 гектар хөрлө кәшман вәхәтра акра- мәр, ыттинне пусу хәвартамәр. Халө умри төллөвө - мөн акинне төрөс-төкөл пәхса үстерессө. Кунта та пирён пөрлехи вәй кирлө пуласса шанатәп, - терө Ака туя уҗса А.В. Матвеев.

Пөрлехи вәй кунта 27 сынна пөрлөштер-

се тәрәт. 7-шө фермәра ёҗлекенсем пул- сан, ытисөем - васкавлә ёҗ килөшөвөпе ёҗлекенсем. Хыҗа юлнә сур акире вөҗө

Сур акире хастар механизатор- сөн ушкәнө.

пурте пөр сын пек пулса ирхи сичө сөхөт- рен пуласа сөм төттөмчөн хирте вәй хуҗөҗ. Халө курапәр ёнтө, кәләхәх та мар. Сөр хатёрлес ёҗре В. Романовпа Н. Рома- нов тата А. Соколов, акара В. Маряшкинпа А. Ершов тата А. Иштудов, акнә анасене пусәраңтарнә сөрте Л. Петров механиза-

торсемпе С. Киршев водитель сурхи паха вәхәта уҗсәсәр сая ямарөҗ. Ёҗре С. Ягод- кина, А. Маряшкин, Г. Егоров акаҗсөемпе

Акаҗсөемпе грузчиксен түпи те кайри ретре пулмарө.

вәрләхә хире кәларассөпе тимленө Л. Петро- ва, В. Егорова, Р. Коракова, Л. Кузнецө- ва, Т. Москалева ёҗсенсөем тата Т. Соко- лова заправщица та хәйсөем чәнахах пөр чәмәрта пулнине ёҗсө сирөплөтрөҗ.

...Ёҗре сичө хут тар юхтарнә ёҗсенөн канури юрри те ян каят.

Анатолий БЕЛОВ.

Автор сән үкерчөкөсем.

Наци проекчө

Гранта тивөҗсөекен шулсөем паллә

"Вөрентү" наци проекчөпе килөшүллөн чө лайәх шулсө- не суйласа илмелли конкурс сөнтерөҗсөем паллә. Ытлари кун ЧР Министрсен Кабинечөн йышәнәвөпе йёркеленө ёҗ уш- канө вөсен списокне сирөп- лөтрө.

1 милион тенкө парса пул- шать. Кәҗал Раҗсейре сак гран- та пөтөмөшлө пөлу паракан виҗө пин учреждени тивөҗсөмө- лө. Кашни регион валли ку телөшөпе квота паләртнә. Чә- вәш Енрен 33 шул Раҗсей гран- те илме пултарать. Конкурс республикәри 200 шул ху- шәннә, иккөмөш тапхәра 93-шө (вәтам шулсөем 24 процентчө) тухнә. Ёҗ ушкәнөн ертүси, ЧР вөрентүлө сәмәрәкөн полити- кин министрө Г.П. Чернова па- ләртнә тәраҗ, чи активлисөем - Сөмөрлөпе Шупашкар хули- сөм, Красноармейски, Муркаш, Етөрне районсөем. Конкурс суйлавөн 10 критерине шул-

сөм юлашки виҗө султа мөнлө тивөҗсөернине татса пама сәмәл пулман. Экспертсөн 93 шул тәратнә материалсөне җав тери төплөн тишкөрсө хәк- лама тивнө. Шел, кёске тапхәр- тах сакан чухлө вөренү учре- жденине җитсе унән ёҗөпе ыра- нәнта паллашма май килмен. Сапах та икшер томлә конкурс материалсөемпе туллин ёҗлөме, чәннипөх лайәхсөсене суйласа илме пултарни кура- нәт.

Раҗсей грантне тивөҗсөлө пул- нә шулсөем списокне сөртме уйәхөн 12-мөшөчөн РФ Вөрен- түлө наука министрствине ярса парасөҗ. Раҗсейри 1 мил- лион тенкө пама паләртнә виҗө пин шул списокне авән уйәхөн 1-мөшө телне сирөплөтөсе йы- шәнү кәларасөҗ. Сак уқсана унта-кунта сапаласа пөтерме е шалу валли тәкаклама юра- масть. Вөрентү пахаләхне лай- әхлатма кирлө оборудовани, вөрентү пособийсөем туйнама,

педагогсөн квалификацине уҗтерме уҗә курмалла. Раҗсей грантне илнө шулсөем сак кон- курса виҗө сул иртсөн кәна татах хутшәнма пултарасөҗ. Паләртма кәмәллә, җитес сулхи конкурс хәйсөем ёҗсөсене тәратма тивөҗсөлө шулсөем рес- публикәра сахал мар. Кәҗал вәй виҗөсө темөннисөем те хәй- сөн ёҗсөсене тивөҗсөлө катар- тасси иккөлентермест.

Ларура ЧР Президентчөн гран- тне - 200 пин тенкө памалли 20 шула та сирөплөтөҗ.

РАҗСЕЙ ГРАНТНӨ ТИВӨҗСӨ- ЛИСӨМ

Ял шулсөем Муркаш районөнчи Муркаш лицей ЧР ПРЕЗИДЕНЧӨН ГРАНТ- НЕ ТИВӨҗСӨЛИСӨМ Ял шулсөем Муркаш районөнчи Калайкас- си шулө Муркаш районөнчи Нискасси шулө

2006 сулхи Пөтөм Раҗсейри ял хуҗаләх сывавө

Ял хуҗаләхне специалистсөем кирлө

"АПК аталантарасси" наци проектне пурнаҗса кёртме ял хуҗаләх сферине 30 пин ытла сәмрәк специалист кирлө. Чәннипөх те, кадр ыйтәвө паян та төп ыраңта. Анчәх та сәмрәкөсем яла юласшән мар. җапла майпа сынсөем те, ялсөем те вәтә- нләсөҗ. Савәнпа та асаннә наци проекчөн 3-мөш өнө специалистсөне валли сурт- йөр тавассөпе сыхәннә. Ан- чәх та агропромышлен- ность комплексө татса пара- кан плансөне паләрттичөн паян ку телөшөпе сөршывра лару-тәру елпе пулнине пөлни кирлө. Кәҗал июль уйәхөнчө иртекен Пөтөм Раҗсейри ял хуҗаләх сывавө шәпах сак ыйтусөем сине те хурав парө. Пөтөм Раҗсейри ял хуҗа-

ләх сывавө вәхәтөнчө тул- тарса сывама паракан 4 төрлө хутран виҗөсөшөнчө "ёҗ ресурсөсем" текен пай пур. Сывавөсә ял хуҗаләх предпрятийсөенче унта пөлтерхи тата кәҗалхи ялан тата вәхәтләх ёҗлекенсөн йышөпе сөҗ интереслен- мест. Вәл ял хуҗаләх пред- прятийсөенче вәй хуракан- сөем миҗе сын-сөхөт тунипе те, ёҗлекөнсенчен миҗе хөрарам, миҗе арсын, вөсем миҗе султа пулнине те кәсәк- ланат. Савән пөкөх - вөсен пөлу шайөпе, хыҗсән ёҗе ыраңсөнипе те. Ертүсөрен вара унән ёҗ стажө тата ял хуҗаләхөнчө мөн чухлө ёҗлени пири те ыйтасөҗ.

Сывава йёркөлекөнсөне савән пөкөх ялти инфра- структура шайө те интерес-

лентерет. Сулсөем елпе, электричествәпа, ашә сөчө- сөмпе уҗә кураҗсөҗ-и, шыв, газ, тата телефон сыхәнәвө пур-и? Сак халь сөҗ асаннә ин- формацие төпе хурса сөҗ патшаләх аграри политики- не йёркөлемө пултарать. Раҗсей Президентчө В.В. Пу- тин сәмахөсөемпе каласан, аграри политикин төллөвө - Раҗсейри яла экономика телөшөнчөн аңәслә тата инвестици өнчөн илөртүллө тавасси. Апла пулсан, хамәрән пу- ласләх елпе пуласси эпир Пөтөм Раҗсейри ял хуҗаләх сывавө вәхәтөнчө паракан төрөс те тулли хуравсенчен нумай килет.

Л. ПАВЛОВА.